

Տ. ՅԱԿՈԲ ՔԱՀԱՆԱՅ ՄԱՎԵՆԵ 1884 - 1941

Մերոց Յակոբեանց Միաբանութիւնը վիճելու ունեցաւ կորսնցնելու, քանի Տ. Յակոբ Քահանայի մահէն ետք իր հետ զործած, եւ իբրեւ հիւր իր մօտ ապրողականութիւնը զսաճ Հայ Եկեղեցւոյ մէկ պատկանանքն էր։ Տ. Յակոբ Քահանայ, որ վախճանեցաւ Ս. Քաղաքի Յրանաական Հիւանդանոցին մէջ, տառապալից երկար հիւանդութենէ վերջ։

Ծնած էր Զեյթուն 1884ին. առաջին անգամ՝ Տ. Յակոբ Քահանայի մահէն ետք 1911ին, Սոսի մէջ։ Տառապանքեան օրերուն, ժողովուրդին հետ կը փոխադրուի հալա Գոնեա, ու յետոյ Գարմա, Քեսուրայն եւ Մուսուլ։ 1918ին կը հասնի Պաղատ, կրկնով այն բոլոր տառապանքները որոնց ենթակայ էր տառապանք ժողովուրդը, անտառաք առաջնորդն էր։ Հոս, Տառապանք ժողովին կողմէ Որբանոցի Տեսուչ կը կարգուի։ Ու Նոյն տարւոյ Նոյեմբեր 24ին, Որբանոցի եւ Այրաւանոցի կարաւանին հետ, իբրեւ Հոգեւոր Հովիւ, համբայ կ'ելլէ դէպի Բորդ-Սայիս։ Երջանկայիշատակ Տ. Քաղաքի Պատրիարք, որ Եկեղեցւոյ քիմիկ առաջնորդն էր այն ժամանակ, հոգեւոր հովիւ կը նշանակէ զինքն Բորդ-Սայիսէն։ Ժամանակ մը յետոյ, Բորդ-Սայիսէն կը մեկնի Տորք-Եզ, ուր կը բնակաւորուի։ Ժամանակ մը յետոյ, հոն եւս դադար չի գտնուիր պանդխտ իր կեանքը։ Վերջին տարւոյն հետեւեալով կ'անցնի Ալեքսանդրէ, ու 1922ի Մայիսին, վերջնապէս կը հաստատուի Երուսաղէմ, Ս. Յակոբեանց վանք։

Ու քանի որ Տ. Յակոբ Քահանայի իր մնացեալ օրերը անցուց Ս. Արքայի մէջ, ազգանունը զործուներեանց մասնակցելով, Ս. Տեղեաց պաշտօնական համար ծառայելով քե՛ր Ս. Յակոբեանց եւ քե՛ր ի Եկեղեցւոյ Ս. Մանգեան Տաճարին մէջ։ Վարձ է ուխտաւորաց հիւրընկալութեան պատճառով։ Իր պատրաստակամ ոգիին շնորհիւ, սիրով յանձն է առած տմեն պատճառն որ առաջարկուեալ է իրեն, Ս. Արքայի վարչութեան կողմէ։ Ու սիրով մնաց ամենին։

1927 Մայիսին Հայաստանի հայ գաղութին Հոգեւոր Տեսուչ կը նշանակուի, ուր կը պատճառուի ետք տարիներ։ Անկէ կը փոխադրուի Ամման, ուր եւս արդիւնաւորութեամբ կը հովուէ իր խնամքին յանձնուած հօք, մօտաւորապէս չորս տարի։ Վերջին տարիներուն վերադարձած էր վանք, շարունակելով Ս. Տեղեաց մէջ իր հոգեւորական ծառայութիւնը։

Վեց ամիսներու տառապանքին հիւանդութեանց շրջանին ան չկորսնցուց իր կուրծքը, մնաց իր հաւատին մէջ, միշտ համակերպող հոգիով, պանդխտ համարելով ինքզինքն՝ իր իսկական հայրենիքին վերադառնալու ժամուն պայտոյ։

Վախճանման վաղորդային, ի ժամ Ս. Պատրիարք, Ս. Պատրիարք Հայր օծուի կատարեց. դամբանական խօսեցաւ Տ. Սեբաստիոն վրդ., ներկայացնելով հանգուցեալին կեանքը, շեշտելով հաւատարմութիւնը կրօնաւորի եւ ազգայնի եկեղեցականի հեղինակութեան անոր համագործակցութեան եւ զործուներեանց մէջ։

Յուզարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Ամման. Ս. Պատրիարք Հայր գլխավորութեամբ, եւ մասնակցութեամբ բոլորական Միաբանութեան, առաջնորդն էր ժողովուրդին։ Եկեղեցական դասէն առաջնորդուած ու կրօնաւոր հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ Ս. Քրիշի վանքի պատկան հասարակաց գերեզմանատունը։

«Սոսի» իր ցաւակցութեան հետ, Ս. Հոգիին միաբանութիւնը կը մայրէ հանգուցեալին երեկոյն եւ միաբան զաւակին։

Հանգի՛ւս իր ցաւասան զոհին։